

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 16 września 2021 r.

I. C. wstępna.

Pozwem z dnia 22 stycznia 2021 r. powód – (...) S.A. we W. wniósł o zasądzenie od pozwanego – (...) S.A. w W. (dalej jako (...) S.A.) kwoty 492,00 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 17 grudnia 2020 r., kwoty 2869,10 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 21 października 2020 r. oraz kosztów procesu. Podstawę roszczenia stanowiły okoliczności szczegółowo przytoczone w treści pozwu (k. 2-8).

W sprzeciwie z dnia 23 lutego 2021 r. od wydanego w sprawie nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu, podnosząc twierdzenia i zarzuty szczegółowo w nim opisane (k. 42-54).

Po przeprowadzeniu w całości postępowania dowodowego i rozstrzygnięciu o wszystkich wnioskach dowodowych, zarządzeniem z dnia 18 sierpnia 2021 r. przewodniczący na podstawie art. 15zsz² ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1842) wezwał pełnomocników stron do złożenia na piśmie ostatecznych stanowisk w sprawie oraz pouczył, że wobec przeprowadzenia w całości postępowania dowodowego w sprawie sąd – po złożeniu przez strony postępowania stanowisk na piśmie – zamknie rozprawę i wyda orzeczenie na posiedzeniu niejawnym (k. 113). Strona powodowa nie zajęła ostatecznego stanowiska na piśmie, a strona pozwana w piśmie z dnia 27 sierpnia 2021 r. podtrzymała swoje dotychczasowe stanowisko (k. 117).

Postanowieniem z dnia 16 września 2021 r. sąd na podstawie art. 15zsz² powołanej wyżej ustawy z dnia 2 marca 2020 r. zamknął rozprawę oraz w tej samej dacie wydał wyrok na posiedzeniu niejawnym (k. 122-123).

II. Ustalenia faktyczne.

W dniu 16 października 2020 r. doszło do uszkodzenia pojazdu R. (...) o numerze rejestracyjnym (...), stanowiącego współwłasność M. J. i B. J.. Kierujący samochodem F. (...) o numerze rejestracyjnym (...) sprawca zdarzenia – P. P. posiadał ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w (...) S.A. w W.. Prowadzący pojazd F. P. P. był wyprzedzany przez M. J. na prostym odcinku drogi w miejscowości I. i w trakcie tego manewru zjechał do środka jezdni, doprowadzając do zderzenia z samochodem R..

(dowód: dokumenty w aktach szkody (...), k. 58 – oświadczenia sprawcy kolizji drogowej, dowód rejestracyjny samochodu R.).

M. J. zgłosił szkodę stronie pozwanej w dniu 19 października 2020 r. Postępowanie likwidacyjne toczyło się pod numerem (...). W odpowiedzi na zgłoszenie szkody poszkodowanemu przekazana została w dniu 20 października 2020 r. informacja o możliwości naprawy samochodu za pośrednictwem warsztatów współpracujących z (...) S.A. wraz z linkiem do listy warsztatów i numerem telefonu kontaktowego. Nadto poszkodowanego poinformowano, że w razie nieskorzystania z warsztatów współpracujących z (...) S.A. konieczne jest uzgodnienie z towarzystwem ubezpieczeń wszelkich kosztów naprawy – przed jej rozpoczęciem, że (...) S.A. zwróci jedynie celowe i ekonomiczne uzasadnione koszty naprawy stwierdzone fakturami oraz że w sytuacji dokonania naprawy pojazdu oraz rozliczenia szkody na podstawie faktur (...) S.A. ma prawo do przeprowadzenia dodatkowych oględzin pojazdu, aby potwierdzić zakres przeprowadzonej naprawy wynikający z dostarczonych dokumentów.

(dowód: dokumenty w aktach szkody (...), k. 58 – podsumowanie zgłoszenia szkody, pismo z dnia 20 października 2020 r.,

W toku likwidacji szkody nie zostały przeprowadzone oględziny samochodu R. przez rzeczoznawcę (...) S.A., a ustalenie rodzaju uszkodzeń i wysokości szkody nastąpiło wyłącznie na podstawie zdjęć wykonanych przez poszkodowanego M. J. i przesłanych stronie pozwanej. Na tej podstawie na zlecenie strony pozwanej został sporządzony kosztorys z dnia 21 października 2021 r. w którym wartość szkody określono na kwotę 2105,18 zł brutto. Pismem z tej samej daty poszkodowani zostali poinformowani o wysokości ustalonego odszkodowania, a wskazana kwota została następnie wypłacona na rachunek bankowy podany przez M. J..

(dowód: dokumenty w aktach szkody (...), k. 58 – wiadomość poszkodowanego z dnia 21 października 2020 r., odpowiedź konsultanta (...) S.A. z dnia 21 października 2020 r., kosztorys z dnia 21 października 2020 r., pisma z dnia 21 października 2020 r. o wysokości odszkodowania i zleceniu jego wypłaty; zeznania świadka M. J., k. 79v; decyzja (...) S.A. z dnia 21 października 2020 r., k. 14).

Poszkodowani nie prowadzili i nie prowadzą działalności gospodarczej, która uprawniałaby ich do odliczenia podatku VAT od uszkodzonego pojazdu R. i nie dokonali odliczenia podatku VAT przy zakupie tego samochodu. Kupili go jako osoby fizyczne nieprowadzące działalności gospodarczej. Pojazd stanowi majątek wspólny małżonków. Został przez nich kupiony w Polsce, jako sprowadzony z Niemiec w 2016 r. i są jego pierwszymi właścicielami w kraju i drugimi w ogóle. Samochód został zakupiony jako w pełni sprawny i bezwypadkowy – za wyjątkiem uszkodzenia jednego błotnika. Oprócz zdarzenia z dnia 16 października 2020 r. pojazd brał udział wcześniej w jednym zdarzeniu drogowym polegającym na lekkim najechaniu na tył pojazdu poprzedzającego, stojącego na skrzyżowaniu. W wyniku tego zdarzenia nie doszło jednak do żadnych uszkodzeń, poza drobnym zarysowaniem przedniej tablicy rejestracyjnej i przedniego zderzaka. W innych zdarzeniach drogowych samochód R. nie brał udziału. Żaden z elementów pojazdu uszkodzonych w dniu 16 października 2020 r. nie był naprawiany ani wymieniany przez poszkodowanych od czasu gdy stali się właścicielami samochodu. Również po zdarzeniu z dnia 16 października 2020 r. samochód nie był naprawiany i jest w stanie takim, jak w dniu tej kolizji.

(dowód: dokumenty w aktach szkody (...), k. 58 – oświadczenie dotyczące VAT, wiadomości poszkodowanego z dnia 21 października 2020 r.; zeznania świadka M. J., k. 79v).

W dniu 10 listopada 2020 r. poszkodowani M. J. i B. J. (cedenci) zawarli z O..pl sp. z o. o. we W. (cesjonariuszem) umowę przelewu wierzytelności obejmującą wierzytelność związaną ze szkodą komunikacyjną z dnia 16 października 2020 r., nr szkody (...), przysługującą wobec (...) S.A. w związku z uszkodzeniem samochodu R. o numerze rejestracyjnym (...). Cedenci poinformowali (...) S.A. o cesji pismem z dnia 10 listopada 2020 r. Następnie O..pl sp. z o. o. we W. (cedent) i (...) S.A. we W. (cesjonariusz) zawarli w dniu 16 listopada 2020 r. kolejną umowę przelewu opisaną wyżej wierzytelności. Cedent poinformował (...) S.A. o cesji pismem z dnia 16 listopada 2020 r.

(dowód: umowa przelewu wierzytelności z dnia 16 listopada 2020 r., k. 17-18; zawiadomienie z dnia 16 listopada 2020 r. o przelewie wierzytelności, k. 19; pełnomocnictwo z dnia 1 października 2019 r. dla M. K., k. 20; umowa przelewu wierzytelności z dnia 10 listopada 2020 r., k. 21-23; zawiadomienie z dnia 10 listopada 2020 r. o przelewie wierzytelności, k. 24; pełnomocnictwo z dnia 15 lipca 2020 r. dla P. H., k. 25).

Pismem z dnia 2 grudnia 2020 r. strona powodowa wezwała (...) S.A. do zapłaty kwoty 2869,10 zł tytułem odszkodowania z tytułu kosztów naprawy pojazdu R. oraz kwoty 492,00 zł tytułem zwrotu kosztów prywatnej ekspertyzy. Do pisma dołączone zostały umowy cesji wierzytelności, kalkulacja naprawy z dnia 26 listopada 2020 r. wykonana na zlecenie powoda oraz faktura VAT z dnia 26 listopada 2020 r. Zgodnie z przedłożoną kalkulacją koszty naprawy samochodu określone zostały na kwotę 4974,28 zł brutto. Z tytułu sporządzenia kalkulacji naprawy z dnia 26 listopada 2020 r. strona powodowa poniosła wydatek w kwocie 492,00 zł.

(dowód: przedsądowe wezwanie do zapłaty z dnia 2 grudnia 2020 r., k. 15-16; kalkulacja naprawy z dnia 26 listopada 2020 r., k. 28-34; faktura VAT z dnia 26 listopada 2020 r., k. 35 – oraz te same dokumenty w aktach szkody (...), k. 58).

Pismem z dnia 15 grudnia 2020 r. strona pozwana odmówiła wypłaty dalszej kwoty odszkodowania oraz zwrotu kosztów sporządzenia kosztorysu naprawy z dnia 26 listopada 2020 r. Uzasadniając stanowisko wskazała, że wcześniej wypłacone odszkodowanie odpowiada stracie powstałej w majątku osoby poszkodowanej, a brak jest wystarczających dowodów, iż poszkodowany / cedent poniósł wyższe koszty przywrócenia pojazdu do stanu sprzed zdarzenia od tych, które już zostały skompensowane kwotą 2105,18 zł. Co do kosztów prywatnej kalkulacji wskazane zostało, że ich poniesienie nie pozostaje w związku ze szkodą. Przedmiotowe pismo powstało w oparciu o zweryfikowany przez rzeczoznawcę strony pozwanej kosztorys powoda z dnia 26 listopada 2020 r. W zweryfikowanym kosztorysie wskazano, że na rynku można dokonać realnej naprawy uszkodzonego pojazdu za kwotę 3529,87 zł netto i taka kwota może zostać wypłacona stronie powodowej po przedstawieniu rachunków lub faktur potwierdzających wysokość poniesionych kosztów.

(dowód: dokumenty w aktach szkody (...), k. 58 – zweryfikowany przez stronę pozwaną kosztorys z dnia 26 listopada 2020 r., pismo z dnia 15 grudnia 2020 r.).

Wartość samochodu R. w stanie nieuszkodzonym – przed zdarzeniem z dnia 16 października 2020 r. – wynosiła 10 500,00 zł, a w stanie uszkodzonym 7400,00 zł. Niezbędne i uzasadnione technologicznie koszty przywrócenia samochodu do stanu sprzed szkody wynoszą 4274,67 zł brutto, przy stawce za roboczogodzinę wynoszącej 100,00 zł netto. Obejmują one naprawę w warsztacie nieautoryzowanym (rzemieślniczym), ale zgodnie z technologią producenta oraz z użyciem części oryginalnych (symbol O), gdyż dla opisanego modelu pojazdu i zakresu uszkodzeń nie występują części o symbolu Q. Części o symbolach O i Q mają tę samą jakość i tylko z ich użyciem możliwe jest przywrócenie pojazdu do stanu sprzed szkody. Efektu takiego nie można osiągnąć przy wykorzystaniu innego rodzaju części o symbolach PT, PC, PJ, P (części o porównywalnej jakości) oraz ZJ, Z (zamienniki). Części porównywalnej jakości i zamienniki nie muszą być identyczne jak części oryginalne, nie muszą mieć tej samej technologii produkcji i materiału wykonania, a naprawa przy ich użyciu nie jest w stanie przywrócić w pełni pojazdu do stanu sprzed szkody.

W pojeździe R. do wymiany kwalifikują się szkło lusterka zewnętrznego prawego i folia ochronna progu nadkola tylnego prawego, a do lakierowania zderzak przedni, błotnik przedni prawy, klamka zewnętrzna drzwi przednich prawych, drzwi przednie prawe, drzwi tylne prawe i błotnik tylny prawy. W tym zakresie nie zostały zidentyfikowane szkody, które nie byłyby wynikiem kolizji z dnia 16 października 2020 r. Żaden z uszkodzonych elementów – poza zderzakiem przednim – nie był uprzednio poddawany naprawom blacharsko-lakierniczym, co wynika z pomiarów powłoki lakierniczej.

(dowód: opinia biegłego sądowego mgr. inż. G. S. z dnia 29 czerwca 2021 r., k. 84-104).

III. **Ocena dowodów.**

Stan faktyczny sprawy sąd ustalił na podstawie powołanych dowodów, które uznał za wiarygodne w całości.

Należy podkreślić, że strony pozostawały zgodne co do faktu zaistnienia zdarzenia i zakresu oraz rodzaju szkody w pojeździe, a strona pozwana nie kwestionowała w toku procesu swojej odpowiedzialności co do zasady. Sporna pozostawała wysokość należnego odszkodowania.

Sąd uznał za wiarygodne dowody z dokumentów przedstawione przez strony oraz zalegające w aktach szkody, przy czym dokumenty prywatne stron lub sporządzone na ich zlecenie, w postaci wycen i kalkulacji, stanowiły wyłącznie dowód tego, że osoby, które je sporządziły, złożyły oświadczenia zawarte w tych dokumentach (art. 245 k.p.c.).

Kluczowy dla rozstrzygnięcia okazał się dowód w postaci opinii biegłego sądowego mgr. inż. G. S. z dnia 29 czerwca 2021 r. Opinia uznana została przez sąd za w pełni wiarygodną. Nie wzbudziła wątpliwości zarówno od strony formalnej, jak i merytorycznej. Zakres opracowania, przyjęta metodologia oraz wysnute wnioski stanowią logiczną

całość i charakteryzują się profesjonalizmem, klarownością wyводу oraz jednoznacznością twierdzeń. Wiarygodność opinii wymaga dodatkowo znaczne doświadczenie zawodowe biegłego w opiniowaniu w sprawach o zbliżonym stanie faktycznym. Wnioski opinii stanowią uzupełnienie dowodów zgromadzonych w postępowaniu likwidacyjnym. Zgodne są również z doświadczeniem życiowym.

Podkreślenia wymaga, że biegły na potrzeby opiniowania dokonał osobistych oględzin uszkodzonego pojazdu, czego nie uczyniły osoby sporządzające wcześniejsze kalkulacje naprawy – zarówno na zlecenie strony pozwanej jak i strony powodowej. W związku z powyższym biegły miał najpełniejszą możliwość zweryfikowania zakresu uszkodzeń pod kątem sposobu naprawy wymaganego do przywrócenia pojazdu do stanu sprzed szkody.

Opinia nie była kwestionowana przez strony w żadnym aspekcie. Strona powodowa nie zajęła żadnego stanowiska w jej przedmiocie, a strona pozwana nie wносиła do niej żadnych uwag (k. 111).

Sąd dał wiarę także zeznaniom przesłuchanego w sprawie świadka – poszkodowanego. Jego depozycje były konkretne, wewnętrznie spójne i nie pozostawały w sprzeczności z żadnym z pozostałych dowodów przeprowadzonych w sprawie.

Dopuszczając dowód z opinii biegłego sądowego oraz z zeznań świadków sąd pominął część tez dowodowych sformułowanych przez stronę pozwaną (k. 79-80), ale ze względu na przyczynę takiego rozstrzygnięcia, jego omówienie nastąpi w kolejnej części uzasadnienia.

IV. Rozważania prawne.

Podstawę odpowiedzialności strony pozwanej w niniejszej sprawie stanowi art. 822 § 1, 2 i 4 k.c. oraz art. 34 ust. 1 i art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 854 ze zm. – dalej jako ustawa).

Zgodnie z art. 822 k.c. przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony, a uprawniony w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej może dochodzić roszczenia bezpośrednio od ubezpieczyciela.

Jak natomiast wynika z art. 34 ust. 1 i art. 36 ust. 1 ustawy - z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, będącą następstwem m.in. zniszczenia lub uszkodzenia mienia. Odszkodowanie ustala się i wypłaca w granicach odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierującego pojazdem mechanicznym.

Odpowiedzialność samego posiadacza lub kierującego pojazdem mechanicznym wynika z treści art. 415 k.c. i art. 435 k.c. w zw. z art. 436 k.c.

Odnośnie wysokości należnego odszkodowania, wskazać należy, że zgodnie z treścią art. 363 § 1 k.c. naprawienie szkody powinno nastąpić, według wyboru poszkodowanego, bądź przez przywrócenie stanu poprzedniego, bądź przez zapłatę odpowiedniej sumy pieniężnej. W kontekście powołanego przepisu trzeba jednak zwrócić uwagę, że naprawienie szkody przez ubezpieczyciela, odpowiadającego w ramach ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, może nastąpić tylko poprzez zapłatę odpowiedniej sumy pieniężnej, nawet jeśli poszkodowany wybiera naprawienie szkody przez przywrócenie do stanu poprzedniego. Suma ta zawsze musi pełnić taką samą funkcję jak przywrócenie rzeczy do stanu poprzedniego. Winna wobec tego wyrównywać poszkodowanemu stratę finansową, jaką poniósł w mieniu wskutek zdarzenia wywołującego szkodę. Już w tym miejscu podkreślić należy, że obowiązek naprawienia szkody przez wypłatę odpowiedniej sumy pieniężnej powstaje z chwilą wyrządzenia szkody i nie jest uzależniony od tego, czy poszkodowany naprawił pojazd i czy w ogóle zamierzał go naprawić (por. wyrok SN

z dnia 7 sierpnia 2003 r., IV CKN 387/01, LEX; uzasadnienie uchwały SN z dnia 15 listopada 2001 r., III CZP 68/01, LEX; wyrok SN z dnia 27 czerwca 1988 r., I CR 151/88, LEX).

Podsumowując – w świetle art. 363 § 1 i art. 822 § 1 k.c. za koszty restytucji samochodu do stanu sprzed wypadku należy uznać – nieprzekraczające wartości samochodu sprzed szkody – wydatki, jakie właściciel auta miałby ponieść w celu przywrócenia jego stanu sprzed wypadku. Na ich podstawie należy określić należne od ubezpieczyciela sprawcy szkody odszkodowanie w wysokości odpowiadającej kosztom profesjonalnej naprawy pojazdu. Owe koszty są niezależne od tego czy działania właściciela auta podjęte z zamiarem osiągnięcia tego rezultatu były udane, czy nie i czy w ogóle zostały podjęte (por. wyrok SN z dnia 12 kwietnia 2018 r., II CNP 43/17, Legalis).

Przenosząc powyższe rozważania w ramy niniejszej sprawy stwierdzić trzeba, że istotą rozpatrywanego sporu jest ustalenie tego, jakie niezbędne i celowe ekonomicznie koszty należałoby ponieść, aby samochód R. mógł zostać przywrócony do stanu sprzed zdarzenia z dnia 16 października 2020 r. Trzeba zauważyć, że wbrew temu co zdaje się wynikać z twierdzeń pozwanego oraz stanowiska wyrażonego w toku likwidacji szkody, ubezpieczyciel odpowiada za szkodę i do jej wysokości, a nie za zwrot kosztów faktycznie poniesionych na naprawę. Przywrócenie do stanu poprzedniego oznacza sytuację, w której samochód po naprawie w każdym istotnym aspekcie odpowiadałby stanowi pojazdu przed jego uszkodzeniem. Podkreślić jeszcze raz trzeba, że każdy poszkodowany ma prawo naprawić pojazd w preferowany przez siebie sposób albo w ogóle zrezygnować z naprawy. Jeżeli podejmie się naprawy, może zdecydować się na naprawę metodą gospodarczą, w niezależnym warsztacie samochodowym, czy autoryzowanym serwisie. W każdym przypadku uprawniony ma prawo oczekiwać wypłaty odszkodowania które pozwoliłoby na przywrócenie pojazdu do stanu sprzed szkody. Jest to zarazem granica odpowiedzialności ubezpieczyciela. Ubezpieczyciel nie może zmusić poszkodowanego do dokonania naprawy w warsztacie z którym współpracuje i w ogóle nie może domagać się potwierdzenia dokonania naprawy, ponieważ jego odpowiedzialność – jak już zostało wspomniane – obejmuje likwidację szkody w pojeździe, a nie likwidację przeprowadzonych kosztów naprawy.

Skoro powstanie szkody i roszczenia o jej naprawienie należy łączyć już z chwilą uszkodzenia pojazdu, to oczywiście nie mają znaczenia późniejsze zdarzenia jak chociażby jego sprzedaż albo właśnie faktyczna naprawa (por. wyrok SN z dnia 8 marca 2018 r., II CNP 32/17, Legalis).

Wypada też przypomnieć, że zgodnie z uchwałą 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 maja 2007 r., III CZP 150/06:

1) odszkodowanie przysługujące na podstawie umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu mechanicznego za szkodę powstałą w związku z ruchem tego pojazdu, ustalone według cen części zamiennych i usług, obejmuje kwotę podatku od towarów i usług (VAT) w zakresie, w jakim poszkodowany nie może obniżyć podatku od niego należnego o kwotę podatku naliczonego;

2) metoda kosztorysowa ustalania odszkodowania komunikacyjnego zakłada z natury rzeczy posługiwanie się parametrami najbardziej zobiektywizowanymi z punktu widzenia obrotu gospodarczego (wykorzystanie części zamiennych i dokonanie usług niezbędnych do naprawy samochodu, tj. odtworzenia jego stanu technicznego przed powstaniem szkody; posługiwanie się cenami tych części i usług, które poszkodowany mógłby zapłacić w celu zapewniającym takiego odtworzenia); chodzi tu zatem o odpowiednio zobiektywizowaną i dającą się zweryfikować symulację kosztów przyszłej, ewentualnej naprawy samochodu.

W związku z powyższym w toku likwidacji szkody oraz postępowania sądowego powód, a przed nim poszkodowany nie musiał wykazywać czy poniósł jakiegokolwiek rzeczywiste koszty naprawy pojazdu, a jeżeli tak, to w jakiej wysokości. Na tym właśnie polega kosztorysowy sposób likwidacji szkody. Nie korzystając z możliwości naprawy oferowanej przez towarzystwo ubezpieczeń poszkodowany nie mógł też przyczynić się do zwiększenia rozmiaru szkody, bo rozmiar ten wynikał bezpośrednio ze zdarzenia powodującego szkodę i nie był kwestionowany w toku postępowania co do zakresu uszkodzeń.

Faktem jest, że strona pozwana proponowała poszkodowanym naprawę samochodu w warsztacie sieci naprawczej (...) S.A. i informowała o możliwości weryfikacji faktu i zakresu naprawy oraz faktur, w przypadku wyboru innego

warsztatu. Faktem jest również, że poszkodowany powinien współdziałać w likwidacji szkody. Rzeczy w tym, że brak skorzystania z oferty powoda nie jest brakiem współdziałania w likwidacji szkody, nie zwiększa szkody i nie powoduje po stronie towarzystwa ubezpieczeń uprawnienia do obniżenia wysokości należnego odszkodowania.

Ubezpieczyciel nie może wymagać od ubezpieczonego, by ten naprawił szkodę oraz korzystał ze wskazanego przez ubezpieczyciela sposobu naprawienia szkody. Ubezpieczony jako właściciel samochodu może wykonywać swoje uprawnienia według własnego uznania, w tym może dokonać naprawy pojazdu w dowolny sposób i w dowolnym miejscu, kierując się subiektywnymi kryteriami wyboru, a ubezpieczyciel jest zobowiązany pokryć w całości szkodę obejmującą straty, które poszkodowany poniósł oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono, pozostające w adekwatnym związku przyczynowym. Obowiązek współdziałania poszkodowanego nie może oznaczać ograniczenia jego uprawnień, w szczególności w zakresie prawa wyboru sposobu naprawienia szkody. Nie można bowiem różnicować sytuacji poszkodowanego, który szkodę naprawił, od sytuacji, poszkodowanego, który naprawy nie przeprowadził i nie zamierza jej przeprowadzić. Przytoczone wyżej stanowisko jest ugruntowane w orzecznictwie sądowym i prawidłowo określa obowiązki towarzystwa ubezpieczeń (por. jako jedne z wielu: uchwała SN z dnia 13 czerwca 2003 r., III CZP 32/03, LEX; wyrok SA w Gdańsku z dnia 27 lutego 2020 r., V ACa 599/19, LEX; wyrok SO w Łomży z dnia 13 maja 2020 r., I Ca 185/20, LEX; wyrok SO w Suwałkach z dnia 7 października 2020 r., I Ca 280/20, LEX; wyrok SO w Łodzi z dnia 27 maja 2019 r., III Ca 404/19, LEX).

Z opisanych powodów sąd wydanym na rozprawie postanowieniami z dnia 16 czerwca 2021 r. (k. 79-80) pominął częściowo wnioski dowodowe strony pozwanej zawarte w sprzeciwie od nakazu zapłaty, gdyż nie dotyczyły one okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy w rozumieniu przedstawionym wyżej. Wręcz odwrotnie – miały na celu poczynienie ustaleń, które w żaden sposób nie przyczyniłyby się do ustalenia faktów mających znaczenie dla ustalenia wysokości szkody. Dotyczyło to zarówno też dowodowych sformułowanych w odniesieniu do przesłuchania świadka, jak i też dowodowych dla biegłego sądowego.

Ostatecznie więc strona powodowa zdołała wykazać poprzez opinię biegłego sądowego, że kalkulacja szkody dokonana w toku likwidacji szkody była wadliwa, a rzeczywista wysokość szkody to 4274,67 zł.

Mając powyższe na względzie sąd orzekł jak w pkt. I wyroku zasądzając od strony pozwanej na rzecz strony powodowej 2169,49 zł. Na kwotę tę złożyła się ustalona przez sąd wysokość szkody (4274,67) po pomniejszeniu o kwotę wypłaconą w toku postępowania likwidacyjnego (2105,18 zł).

Podstawę rozstrzygnięcia w zakresie odsetek za opóźnienie stanowił art. 481 § 1 i 2 k.c., a data początkowa ich naliczania wynika z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 854 ze zm.). Datę tę stanowi dzień następujący po upływie trzydziestodniowego terminu na spełnienie świadczenia. Zgłoszenie szkody nastąpiło w dniu 19 października 2020 r., a więc odsetki należne są od dnia 19 listopada 2020 r. Skoro ustawodawca przyznał towarzystwom ubezpieczeń wskazany czas na likwidację zgłoszonej szkody, to brak jest podstaw do przyznawania odsetek za okres poprzedzający nawet wtedy, gdy decyzja o wypłacie świadczenia (odmowie wypłaty) zostanie podjęta wcześniej. Uprawniony w ramach owego trzydziestodniowego terminu ma bowiem prawo żądania ponownego rozpatrzenia sprawy i weryfikacji stanowiska, a towarzystwo ubezpieczeń może przeznaczyć pozostały mu czas na ewentualną jego zmianę.

W pozostałym zakresie powództwo podlegało oddaleniu. W odniesieniu do kosztów naprawy jako niewykazane co do wysokości, a w odniesieniu do kosztów prywatnej kalkulacji w wysokości 492,00 zł jako niezasadne w indywidualnych okolicznościach sprawy (pkt II wyroku).

W zakresie żądanych przez stronę powodową kosztów prywatnej ekspertyzy sąd miał na względzie uchwałę składu 7 sędziów Sądu Najwyższego, zgodnie z którą nabywcy w drodze przelewu wierzytelności o odszkodowanie za szkodę komunikacyjną przysługuje od ubezpieczyciela odpowiedzialności cywilnej zwrot uzasadnionych kosztów ekspertyzy zleconej osobie trzeciej tylko wtedy, gdy jej sporządzenie było w okolicznościach sprawy niezbędne do efektywnego

dochodzenia odszkodowania oraz wskazówki zawarte w jej uzasadnieniu (por. uchwała składu 7 sędziów SN z dnia 29 maja 2019 r., III CZP 68/18, LEX).

W okolicznościach niniejszej sprawy kwota wydana na prywatną opinię nie należy się powodowi, ponieważ nie zdołał on wykazać pozostawania wydatków poniesionych na tę ekspertyzę w adekwatnym związku przyczynowym ze szkodą. Jako kryterium oceny istnienia tego związku sąd przyjął zasadność w okolicznościach sprawy zlecenia ekspertyzy podmiotowi trzeciemu, tj. celowość, niezbędność, konieczność, racjonalność i ekonomiczne uzasadnienie z punktu widzenia efektywnej realizacji roszczenia odszkodowawczego. Fakt, że powód prowadzi działalność gospodarczą obejmującą m.in. nabywanie i dochodzenie roszczeń odszkodowawczych wpłynął na ocenę przysługiwania mu takiej możliwości. Sąd miał też na względzie że przedmiot działalności powodowej spółki obejmuje m.in. działalność związaną z oceną ryzyka i szacowaniem poniesionych strat. Powód nie wykazał dlaczego – jako podmiot fachowy – nie był w stanie bez pomocy zewnętrznego rzeczoznawcy ocenić zakresu uszkodzeń pojazdu i koniecznych kosztów jego naprawy. W sytuacji więc, gdy powód zawodowo trudni się skupywaniem wierzycelności dotyczących m.in. szkód w pojazdach, to zasięganie przez niego opinii podmiotów zewnętrznych nie może być uznane za celowe, niezbędne i konieczne. Wręcz odwrotnie, taka praktyka powoduje nieuzasadnione zwiększenie szkody, za które ubezpieczyciel odpowiedzialności nie ponosi. Twierdzenie przeciwne wymagałoby udowodnienia przez stronę powodową – wobec stanowiska strony pozwanej zaprzeczającej zasadności owego wydatku – co w niniejszej sprawie nie nastąpiło.

V. Koszty postępowania.

O kosztach procesu sąd orzekł zgodnie z treścią art. 100 k.p.c. dokonując ich stosunkowego rozliczenia przy uwzględnieniu tego, w jakiej części strony wygrały i przegrały spór (pkt III wyroku).

Strona powodowa żądała zapłaty kwoty 3361,10 zł. Sąd uwzględnił powództwo co do kwoty 2169,49 zł. Tym samym strona powodowa wygrała sprawę w 64,55%, a strona pozwana wygrała sprawę w 35,45%.

Strona powodowa poniosła koszty w łącznej wysokości 1617 zł, na które złożyły się kwoty: 900,00 zł tytułem wynagrodzenia fachowego pełnomocnika, 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa, 200,00 zł tytułem opłaty od pozwu i 500,00 zł tytułem zaliczki na wydatki. Strona pozwana poniosła koszty w wysokości 1400,00 zł, w tym 900,00 zł tytułem wynagrodzenia fachowego pełnomocnika i 500,00 zł tytułem zaliczki na wydatki. Suma wszystkich kosztów wyniosła więc 3017,00 zł. Powód powinien ponieść 35,45 % wszystkich kosztów. Dlatego też sąd zasądził stronie pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 547,47 zł jako różnicę między kosztami poniesionymi przez powoda, a kosztami które powinien ponieść.

Sędzia Rafał Skowron

ZARZĄDZENIE

- odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi pozwanego.

B., dnia 12 października 2021 r.

Sędzia Rafał Skowron